

Inzenden scores

Uiterlijk 24 juni de scores van de alfabetisch eerste vijf kandidaten per school op de daartoe verstrekte optisch leesbare formulieren naar het Cito zenden.

1 Regels voor de beoordeling

Het werk van de kandidaten wordt beoordeeld met inachtneming van de artikelen 41 en 42 van het Eindexamenbesluit VWO/HAVO/MAVO/VBO. Voorts heeft de CEVO op grond van artikel 39 van dit Besluit de Regeling beoordeling centraal examen vastgesteld (CEVO-94-427 van september 1994) en bekendgemaakt in het Gele Katern van Uitleg, nr. 22a van 28 september 1994.

Voor de beoordeling zijn de volgende passages van de artikelen 41 en 42 van het Eindexamenbesluit van belang:

- 1 De directeur doet het gemaakte werk met een exemplaar van de opgaven en het procesverbaal van het examen toekomen aan de examinerator. Deze kijkt het werk na en zendt het met zijn beoordeling aan de directeur. De examinerator past bij zijn beoordeling de normen en de regels voor het toekennen van scorepunten toe die zijn gegeven door de CEVO.
- 2 De directeur doet de van de examinerator ontvangen stukken met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het procesverbaal en de regels voor het bepalen van de cijfers onverwijld aan de gecommiteerde toekomen.
- 3 De gecommiteerde beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past bij zijn beoordeling de normen en de regels voor het toekennen van scorepunten toe die zijn gegeven door de CEVO.
- 4 De examinerator en de gecommiteerde stellen in onderling overleg het aantal scorepunten voor het centraal examen vast.
- 5 Komen zij daarbij niet tot overeenstemming, dan wordt het aantal scorepunten bepaald op het rekenkundig gemiddelde van het door ieder van hen voorgestelde aantal scorepunten, zo nodig naar boven afgerond.

2 Algemene regels

Voor de beoordeling van het examenwerk zijn de volgende bepalingen uit de CEVO-regeling van toepassing:

- 1 De examinerator vermeldt op een lijst de namen en/of nummers van de kandidaten, het aan iedere kandidaat voor iedere vraag of ieder kolon toegekende aantal scorepunten en het totaal aantal scorepunten van iedere kandidaat.
- 2 Voor het antwoord op een vraag of de vertaling van een kolon worden door de examinerator en door de gecommiteerde scorepunten toegekend in overeenstemming met het antwoordmodel.
Scorepunten zijn de getallen 0, 1, 2, ..., n, waarbij n het maximaal te behalen aantal scorepunten voor een vraag of kolon is.
- 3 Scorepunten worden toegekend met inachtneming van de volgende regels:
 - 3.1 indien een vraag volledig juist is beantwoord of een kolon geheel juist is vertaald, wordt het maximaal te behalen aantal scorepunten toegekend;
 - 3.2 indien een vraag gedeeltelijk juist is beantwoord of een kolon gedeeltelijk juist is vertaald, wordt een deel van de te behalen scorepunten toegekend in overeenstemming met het antwoordmodel;
 - 3.3 indien een antwoord op een open vraag of de vertaling van een kolon niet in het antwoordmodel voorkomt en dit antwoord of deze vertaling op grond van aantoonbare, vakinhoudelijke argumenten als juist of gedeeltelijk juist aangemerkt kan worden, moeten scorepunten worden toegekend naar analogie of in de geest van het antwoordmodel;
 - 3.4 indien één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, wordt uitsluitend het eerstgegeven antwoord beoordeeld;
 - 3.5 indien meer dan één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, worden uitsluitend de eerstgegeven antwoorden beoordeeld, tot maximaal het gevraagde aantal;
 - 3.6 indien in een antwoord een gevraagde verklaring of uitleg ontbreekt dan wel foutief is, worden 0 scorepunten toegekend, tenzij in het antwoordmodel anders is aangegeven;

3.7 indien in het antwoordmodel verschillende mogelijkheden zijn opgenomen, gescheiden door het teken /, gelden deze mogelijkheden als verschillende formuleringen van hetzelfde antwoord;

3.8 indien in het antwoordmodel een gedeelte van het antwoord tussen haakjes staat, behoeft dit gedeelte niet in het antwoord van de kandidaat voor te komen.

4 Indien de examinerator of de gecommitteerde meent dat in een toets of in het antwoordmodel bij die toets een fout of onvolkomenheid zit, beoordeelt hij het werk van de kandidaten alsof toets en antwoordmodel juist zijn.

Hij kan de fout of onvolkomenheid mededelen aan de CEVO.

Het is niet toegestaan zelfstandig af te wijken van het antwoordmodel. Met een eventuele fout wordt bij de definitieve normering van het examen rekening gehouden.

5 Voor deze toets kunnen maximaal 100 scorepunten worden behaald.

Het aantal scorepunten is de som van:

- a. 10 scorepunten vooraf;
- b. het aantal voor de beantwoording van de vragen en voor de vertaling toegekende scorepunten;
- c. de extra scorepunten die zijn toegekend op grond van een beslissing van de CEVO.

6 Het cijfer van het centraal examen wordt verkregen door het aantal scorepunten te delen door het getal 10.

3 Vakspecifieke regels

Voor het vak Latijn VWO zijn de volgende vakspecifieke regels vastgesteld:

1 Bij de beoordeling van een essayvraag geldt dat, indien het maximum aantal woorden is overschreden, hiervoor geen punt(en) in mindering wordt / worden gebracht.

2 Bij de beoordeling van de vertaling moet de score 0 worden toegekend indien in een kolom een zeer ernstige fout is gemaakt; deze score kan niet worden gecompenseerd door de juiste weergave van de rest van het kolom.

3 Indien bij de vertaling een aantekening is genegeerd en indien dit heeft geleid tot een onjuiste weergave van het desbetreffende tekstelement, één scorepunt / meerdere scorepunten in mindering brengen, afhankelijk van de zwaarte van de fout en het maximum van het desbetreffende kolom.

4.1 Antwoordmodel voor de vragen

Antwoorden	Deel-scores
------------	-------------

Tekst 1

Maximumscore 2

- 1 sui profusus (regel 5)
Niet goed rekenen: nimis alta semper cupiebat (regel 6).

Maximumscore 2

- 2 • Zowel Catilina als Sallustius stonden bloot aan de corrumperende invloed van politieke ambitie.
• Sallustius zag al op jeugdige leeftijd zijn dwaling in, maar Catilina ging door.
Of woorden van overeenkomstige strekking.

1

1

Maximumscore 1

- 3 Deze geeft een verklaring voor het gemak waarmee Catilina aanhangers wist te vinden. / Deze schetst het klimaat waarin de samenzwering gemakkelijk kon ontstaan.
Of woorden van overeenkomstige strekking.

Antwoorden	Deel-scores
Maximumscore 2	
4 ☐ De begrippen flagitiorum atque facinorum en tamquam stipatorum catervas zijn geordend rondom de woorden circum se, die zij als het ware omgeven, zoals Catilina omgeven is door misdadigers van allerlei slag. Of woorden van overeenkomstige strekking, waarbij moet worden ingegaan op de woordplaatsing. Niet goed rekenen: antwoorden als: circum geeft aan dat Catilina zijn aanhangers om zich heen had (waarbij niet ingegaan wordt op de woordplaatsing).	
Maximumscore 2	
5 ☐ Hij doet het af als een gerucht. Niet goed rekenen: Hij zegt dat het niet waar is. Onjuist: Hij zegt dat het door allerlei andere zaken bevestigd wordt (ex aliis rebus). / Hij zegt dat het door iemand bewezen is (quoiquam id compertum foret).	
Maximumscore 2	
6 ☐ . chiasme: satis eloquentiae, sapientiae parum.	<u>1</u>
. asyndeton: bella intestina caedes rapinae discordia / inediae algoris vigiliae / audax subdolos varius / alieni adpetens sui profusus / satis eloquentiae, sapientiae parum.	<u>1</u>
Tekst 2	
Maximumscore 2	
7 ☐ Potestne tibi haec lux, Catilina, aut huius caeli spiritus esse iucundus? (regel 13–14)	
Maximumscore 1	
8 ☐ De metafoor van het brandmerken.	
Maximumscore 1	
9 ☐ praeteritio	
Maximumscore 2	
10 ☐ te	
Tekst 2 en tekst 1	
Maximumscore 1	
11 ☐ eorum animi molles etiam et fluxi (dolis haud difficulter capiebantur) (regel 20–21).	
Maximumscore 1	
12 ☐ (aliis) scorta (praebere) / (aliis) canes atque equos (mercari) (regel 22)	
Tekst 3	
Maximumscore 2	
13 ☐ . Eerst doet Cicero een dringend beroep op Catilina (en zijn medestanders) de stad te verlaten.	<u>1</u>
. Daarna roept hij Jupiter Stator aan om de burgers tegen de samenzweerders te beschermen.	<u>1</u>
Maximumscore 2	
14 ☐ . De peroratio moet de toehoorders in de juiste gemoedstoestand brengen.	<u>1</u>
. movere.	<u>1</u>
Maximumscore 2	
15 ☐ rei publicae (regel 8) Onjuist: (in) nobis (regel 5)	

Antwoorden	Deel-scores
Maximumscore 2	
16 ☐ • De patres (conscripti) / senatoren / de senatorenstand • de equites / ridderstand. Niet goed rekenen: boni.	<u>1</u> <u>1</u>
Tekst 4	
Maximumscore 2	
17 ☐ hoewel / ofschoon / terwijl (toch). Onjuist: omdat.	
Maximumscore 2	
18 ☐ Nee; het feit dat Catilina veel volgelingen had uit alle standen en van alle leeftijden maakt begrijpelijk dat ook Caelius zich bij hem had aangesloten; dat houdt een verontschuldiging in en dat past niet in de mond van de aanklager. Of woorden van overeenkomstige strekking.	
Maximumscore 1	
19 ☐ industriae (ac laboris) (regel 5).	
Maximumscore 1	
20 ☐ studia (rei militaris) (regel 6).	
Tekst 5	
Maximumscore 2	
21 ☐ • De hoofdpersoon van de roman van Vestdijk stelt dat Sallustius door zijn beschrijving Catilina heeft geheiligd / op een voetstuk heeft geplaatst. • Sallustius was er echter op uit aan de hand van de beschrijving van de daden van Catilina de verdorvenheid van hem en van de Romeinse maatschappij aan de kaak te stellen. Of woorden van overeenkomstige strekking.	<u>1</u> <u>1</u>
Tekst 6	
Maximumscore 1	
22 ☐ Dat Romeinse burgers niet zonder vorm van proces terecht gesteld mochten worden. / Dat de Catilinariërs in beroep konden gaan bij het volk.	
Maximumscore 1	
23 ☐ De verbanning van Cicero.	
Algemeen	
Maximumscore 3	
24 ☐ Cicero erkende het belang van de theoretische en technische aspecten (ars), maar sloeg deze toch lager aan dan natuurlijke aanleg (ingenium / natura) en oefening (exercitatio). Of woorden van overeenkomstige strekking. Voor elk goed gebruikt Latijns begrip een scorepunt toekennen.	
Maximumscore 2	
25 ☐ • Inventio. Het analyseren van het voorgelegde vraagstuk (teneinde tot een centrale stelling te komen) en het vinden van de argumenten (voor het verdedigen van die stelling). • Dispositio. Het ordenen van het gevondene (met name van de argumenten) tot een goed opgebouwd betoog.	<u>1</u> <u>1</u>

- Maximumscore 3**
- 26 Mensen die zich identificeren met de onderliggende klasse, zien in de persoon van Catilina iemand die het met rebelse middelen opnam voor de belangen van de onderdrukten. Wanneer men zich identificeert met de heersende klasse, ziet men Catilina vooral als iemand die door zijn misdadig optreden de belangen van de bezittende klasse schaadde. Of woorden van overeenkomstige strekking.

4.2 Antwoordmodel voor de vertaling

Kolon 27

Maximumscore 2

Quae cum ita sint, patres conscripti,
(En / maar) aangezien dit zo is, heren senatoren / patres conscripti,

Niet fout rekenen: de in de (senatoren)lijst opgeschreven vaders
hoewel
aangezien zij zo zijn
Met wie zijn zij?

0
0
0

Kolon 28

Maximumscore 3

vobis populi Romani praesidia non desunt;
is voor jullie niet afwezig / ontbreekt het jullie niet aan de steun van het Romeinse volk;

jullie ontbreken niet voor het Romeinse volk
met hun / zijn steun
garnizoen
bezettingstroepen
de steun houdt (niet) op

0
0
1
0
0

Kolon 29

Maximumscore 1

vos (kolon 30) providete.
voorkomt / jullie moeten voorkomen

jullie zullen voorkomen / jullie voorkomen

0

Kolon 30

Maximumscore 3

ne populo Romano deesse videamini
dat jullie het Romeinse volk in de steek schijnen te laten / dat jullie afwezig schijnen te zijn
voor het Romeinse volk.

dat jullie zien dat het Romeinse volk afwezig is
dat het Romeinse volk ziet dat jullie afwezig zijn
met het Romeinse volk
voorkomen dat niet
gezien worden

0
0
0
0
0

Antwoorden	Deel- scores
Kolon 31	
Maximumscore 3	
Habetis consulem ex plurimis periculis et insidiis atque ex media morte (kolon 32) reservatum.	
Jullie hebben een consul (die) gered (is) uit zeer vele gevaren en hinderlagen en (zelfs) midden uit de dood.	
jullie zullen hebben	<u>2</u>
jullie hadden	<u>1</u>
jullie hebben (de consul) gered	<u>0</u>
veel / de meeste	<u>2</u>
Kolon 32	
Maximumscore 2	
non ad vitam suam, sed ad salutem vestram	
niet voor / ten bate van zijn eigen leven, maar tot / voor jullie heil / welzijn / redding	
haar / hun leven	<u>0</u>
vermijden / ontwijken	<u>0</u>
groeten (werkwoord)	<u>0</u>
Kolon 33	
Maximumscore 3	
Omnes ordines ad conservandam rem publicam mente, voluntate, voce consentiunt.	
Alle standen zijn in geest / gedachten, wil, (en) woord vastbesloten de staat / republiek te redden.	
rij / gelid / volgorde	<u>0</u>
de te redden / geredde staat	<u>0</u>
Kolon 34	
Maximumscore 3	
Obsessa facibus et telis impiae coniurationis	
Omdat het / hij / zij belaagd wordt / belaagd door fakkels en wapens van een / de / deze goddeloze samenzwering	
belegering / belegeraar	<u>0</u>
gezicht	<u>0</u>
weefsel / aarde	<u>0</u>
goddeloze fakkels en wapens	<u>1</u>
Kolon 35	
Maximumscore 2	
vobis supplex manus tendit patria communis.	
strekt ons / het gemeenschappelijk vaderland de / zijn / haar handen smekend / als smekeling naar jullie uit.	
met jullie	<u>0</u>
jullie strekken uit	<u>0</u>
een / de smekeling strekt uit	<u>0</u>
smekende handen	<u>1</u>
met het vaderland	<u>0</u>
gemeenschappelijke handen	<u>0</u>

Antwoorden	Deel-scores
Kolon 36	
Maximumscore 1	
Vobis se commendat Aan jullie vertrouwt het / hij / zij zich toe / beveelt het zich aan.	
jullie vertrouwen je toe	<u>0</u>
hem / haar/ hen	<u>0</u>
Kolon 37	
Maximumscore 1	
vobis vitam omnium civium, aan jullie (vertrouwt het) het leven van alle burgers (toe),	
uw leven	<u>0</u>
Indien ook in de volgende kola, dit steeds aanrekenen tot een maximum van 3 scorepunten.	
vermijden	<u>0</u>
Indien ook in kolon 32, hier opnieuw aanrekenen.	
heel het leven	<u>0</u>
alle burgers (object of subject)	<u>0</u>
Kolon 38	
Maximumscore 1	
vobis Arcem et Capitolium, aan jullie de Arx / Burcht en het Capitool,	
jullie Burcht	<u>0</u>
(de) Arcem	<u>0</u>
(geld)kist / koffer	<u>0</u>
afweren	<u>0</u>
Kolon 39	
Maximumscore 1	
vobis aras Penatium, aan jullie de altaren van de Penaten / Huisgoden,	
jullie altaren	<u>0</u>
ploegen	<u>0</u>
Kolon 40	
Maximumscore 1	
vobis illum ignem Vestae sempiternum, aan jullie dit / dat eeuwige vuur van Vesta,	
jullie vuur	<u>0</u>
die eeuwige Vesta	<u>0</u>
vrige	<u>0</u>
Kolon 41	
Maximumscore 1	
vobis omnium deorum templa atque delubra, aan jullie de tempels en heiligdommen van alle goden,	
al jullie goden	<u>0</u>
alle goden met hun tempels	<u>0</u>
slaap	<u>0</u>

Antwoorden	Deel- scores
Kolon 42	
Maximumscore 1	
vobis muros atque urbis tecta aan jullie de muren en huizen / gebouwen van de / deze / onze stad	
jullie muren	<u>0</u>
steden	<u>0</u>
bedekken	<u>0</u>
Kolon 43	
Maximumscore 3	
Praeterea (kolon 44–45) hodierno die vobis iudicandum est. Bovendien moet vandaag door jullie een oordeel uitgesproken worden.	
voor / samen met jullie	<u>0</u>
er is / wordt een oordeel uitgesproken	<u>0</u>
Kolon 44	
Maximumscore 2	
de vestra vita, de coniugum vestrarum atque liberorum anima, over jullie (eigen) leven / bestaan, over het leven van jullie vrouwen en kinderen,	
over jullie vrouwen en het leven van jullie kinderen	<u>0</u>
verbinden	<u>0</u>
boek / bevrijden	<u>0</u>
Kolon 45	
Maximumscore 2	
de fortunis omnium, de sedibus, de focis vestris over u aller fortuin / bezittingen / vermogen / van allen, over jullie (woon)plaatsen, over uw haarden / huizen	
Niet fout rekenen: over het vermogen van allen (en) over jullie (woon)plaatsen, over jullie haarden / huizen	
al het geluk / vermogen / alle bezittingen	<u>0</u>
rustplaats / stoel	<u>0</u>
brandstapel / brandaltaar	<u>0</u>
Kolon 46	
Maximumscore 2	
Habetis ducem Jullie hebben een leider	
leiden (werkwoord)	<u>0</u>
tien	<u>0</u>
Kolon 47	
Maximumscore 2	
memorem vestri, die aan jullie denkt / zich jullie herinnert,	
jullie leider, die zich herinnert	<u>0</u>
vestri niet als genitivus objectivus	<u>0</u>

Antwoorden	Deel- scores
Kolon 48	
Maximumscore 2	
oblitum sui, die zichzelf vergeet / vergeten is,	
besmeren	<u>0</u>
hun / hen / haar / ze	<u>0</u>
Kolon 49	
Maximumscore 3	
quae non semper facultas datur. welke mogelijkheid / gelegenheid niet altijd geboden wordt / een mogelijkheid die niet altijd geboden wordt.	
Niet fout rekenen: en die mogelijkheid ... (hoofdzin)	
altijd niet / nooit	<u>0</u>
een leider die de mogelijkheid niet altijd biedt	<u>0</u>
welke mogelijkheid wordt geboden? (vraagzin)	<u>0</u>

Einde